

לשמוע קול תורה - פסוק השבוע

פרשת משפטים

ספירה

"וַיִּקַּח סֵפֶר הַבְּרִית וַיִּקְרָא בְּאָזְנֵי הָעָם וַיֹּאמְרוּ כֹל אֲשֶׁר דִּבֶּר ה'נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע"
(שמות כד, ז).

ידועים דברי חז"ל ששיבחו מאוד את ישראל על שהקדימו נעשה לנשמע, וכך אמר רבי סימאי במסכת שבת (פח, א): "בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע באו אשלימלאכיה שרת, לכל אחד ואחד מישראל לקשר ולשני כתרים, אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע". מכאן שה"נעשה" הוא החשוב יותר.

ואולם, חז"ל אמרו לנו גם ש"תלמוד תורה כנגד כולם" (שבת קכז, א), וסיכם הרמב"ם כי "אין לך מצווה בכל המצוות כולן שהיא שקולה כנגד תלמוד תורה, אלא תלמוד תורה כנגד כל המצוות כולן, שהתלמוד מביא לידי מעשה. לפיכך התלמוד קודם למעשה בכל מקום" (הלכות תלמוד תורה ג, ג).

אם כן, שואל הקורא הנבוך, את איזה מהשניים צריך להקדים?

אם נשאל מה חשוב יותר באדם, גופו או נפשו, תענו וודאי שאין כאן שאלה כלל, שהרי אי אפשר להפריד בין הגוף לנפש שמחיה אותו. גוף בלי נפש אינו אלא גוף מת, ואין מציאות של נפש בלי גוף. זהו גם היחס בין הלימוד למעשה. הלימוד הוא נפש המעשה, ואי אפשר לזה בלא זה.

כשהקדימו ישראל "נעשה" ל"נשמע" הם הבינו שאין להסתפק ב"מעשה קוף", על המעשה להיות הקדמה והכנה ל"נשמע", ללימוד. הלימוד אינו רק נפש המצווה אלא גם נשמתה. וכך כשהרמב"ם כתב ש"התלמוד קודם למעשה בכל מקום" הוא מלמדנו שאם הלימוד אינו מביא לידי מעשה ואינו מתממש בחיי המציאות, אין זה לימוד כלל כי אם הבל ורעות רוח.

הלימוד הראוי מביא לידי מעשה שמביא לידי לימוד, וחוזר חלילה כספירה...

שאל דוד בוצ'קו